

Representantforslag 34 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Snorre Serigstad Valen

Dokument 8:34 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Snorre Serigstad Valen om umerkede graver

Til Stortinget

Bakgrunn

Gjennom historien er det begått alvorlige handlinger og alvorlige unnlattelsessynder av norske myndigheter. Norge har, som samfunn, en plikt til å ha høy bevissthet rundt slike historiske feilsteg. Offentlige myndigheter har i noen tilfeller søkt å gjøre bot for overgrepene, men fortsatt gjenstår kapitler som ikke har fått en avslutning som gir klare svar til ofrenes familier og til samfunnet.

På Ris gravlund i Oslo ligger en anonym massegrav. I denne graven er over 50 mennesker stedt til hvile. Taternes landsforening har mistenkt at graven inneholder romanifolk man ikke vet hvor er blitt av. Samtlige av de gravlagte hadde bakgrunn som pasienter ved Gaustad sykehus, et sted hvor både lobotomi og tvangssterilisering ble gjennomført. Dødsårsakene er ikke kjent, heller ikke hvem menneskene var.

Ifølge Sigmund Aas og Thomas Vestgården, som har skrevet boken «Skammens historie – Den norske stats mørkere sider 1814–2014», vil ikke norske myndigheter gjøre kjent navnene på dem som er gravlagt ved Ris gravlund. Boken belyser et arbeid med å forsøke å finne mer informasjon. Forfatterne viser til konkrete historier om mennesker som blir

innlagt ved Gaustad sykehus, og som forsvinner. Familiene vet ikke hva som har skjedd med dem.

Forslagsstillerne mener dette er en uverdigg situasjon. Gjennom mediedekningen er det fremkommet at det finnes opplysninger om hvem som ligger i graven. Pårørende som har mistanke om at deres slektninger er gravlagt i den omtalte graven på Ris gravlund, bør kunne få bekreftet eller avkreftet dette.

Forslagsstillerne mener det også bør foretas en samlet gjennomgang av andre lignende tilfeller, slik at man kan legge grunnlaget for visshet og en verdig behandling av mennesker som er utsatt for urett og deres familier.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at navnene på de menneskene som ligger gravlagt i en anonym massegrav på Ris gravlund i Oslo gjøres tilgjengelig, samtidig som personvernet ivaretas, slik at familiene kan få visshet og verdighet.
2. Stortinget ber regjeringen undersøke om det finnes flere lignende graver som på Ris gravlund i Oslo andre steder i landet, for å kunne gi svar til familier som ikke vet hvor deres familiemedlemmer er gravlagt.

6. mars 2014

